

СПІВВІДНОШЕННЯ СТИЛЬОВИХ ТА ПРОДУКТИВНИХ АСПЕКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У зв'язку із загальною тенденцією сучасної науки до цілісного аналізу психічних явищ, дослідження стилю як цілісної психологічної системи отримали широке розповсюдження. Спочатку стильові особливості розглядалися з точки зору глобального психологічного параметру. У зв'язку з цим поняття стилю відображало низку різноманітних явищ, які вивчалися багатьма науковцями (Клаус, Гарднер, Броверман, Уордел та Ройс, Уіткін та ін.). Поняття стилю у вітчизняній психології розвивалося в рамках аналізу індивідуального стилю діяльності (Б.М. Теплов, В.С. Мерлін, Е.А. Климов).

Поняття когнітивного стилю трактується в рамках "стильового" підходу та визначається як стійка процесуальна особливість пізнавальної діяльності, яка характеризує переваги способів обробки інформації та не має прямого відношення до продуктивних аспектів інтелектуальної діяльності. Протиставлення стильових (процесуальних) і продуктивних характеристик інтелектуальної сфери з часом набуло принципового характеру.

Наданий час накопичено великий емпіричний матеріал, який дозволяє зробити висновок, що більшість стилів пов'язані з продуктивними проявами інтелектуальної діяльності.

Проведене нами дослідження (1996-1997 рр.) щодо з'ясування співвідношення стильових та продуктивних компонентів інтелектуальної діяльності показало, що стилі "вужький-широкий діапазон еквівалентності" ($r_s=0,46$) та "ригідність-гнучкість пізнавального контролю" ($r_s=-0,35$, $r_s=-0,53$) пов'язані з ефективністю розв'язання мнемо-мислительних задач та успішністю навчальної діяльності.

Важливим перспективним напрямком розвитку прикладних досліджень з проблем співвідношення стильових та продуктивних аспектів інтелектуальної сфери є можливість розвитку, трансформації (модифікації) та

корекції стильових особливостей з метою збільшення інтелектуальної продуктивності та творчого потенціалу особистості.